

“WoonWijk koppelt de groeiende behoefte aan (zorg)voorzieningen in de nabijheid van de woning aan de wens van ZFP-ers, thuiswerkers en ‘professionele hobbyisten’ aan werkruimte aan huis.”

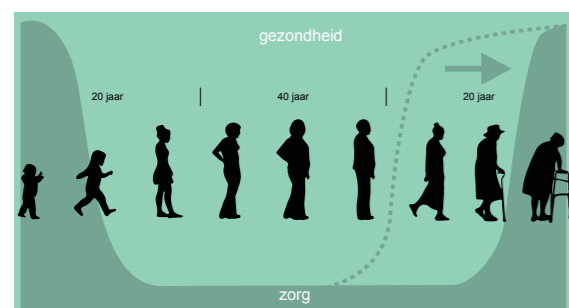
WOONWIJK

VAN ZORG NAAR GEZONDHEID - VAN WONEN NAAR LEVEN- VAN WOONWIJK NAAR WIJK

WoonWijk is toepasbaar op iedere (monofunctionele) woonwijk in Nederland: van naoorlogse wijk tot Vinex. Vandaar dat dit voorstel in eerste instantie ‘locatieloos’ ingediend wordt. Om de kansen te laten zien hebben we het concept ruimtelijk uitgewerkt voor twee van de vier WHO CARES wijken: Geleen-Zuid/Kluis en de Groninger Oosterparkwijk. De keus is niet voor niets: Groningen en Geleen zijn binnen de prijsvraag de spreekwoordelijke uitersten wat betreft de huidige sociale structuur en zorgbehoefte.

Hoe langer ouderen thuis (moeten) blijven wonen, hoe belangrijker de aard en kwaliteit van de leefomgeving. Los van een prettige, met aandacht ontworpen (groene) openbare ruimte, wordt die kwaliteit medebepaald door de nabijheid en toegankelijkheid van (laagdrempelige) voorzieningen die bovendien mee kunnen helpen in de strijd tegen eenzaamheid. Dan gaat het behalve om (professionele) zorg om voorzieningen die het leven voor alle wijkbewoners – ongeacht leeftijd en zorgbehoefte – aangenamer maken: van klusjesman, tuinman en fietsenmaker tot hondenuitlaat-service, pedicure/manicure, kapper, taartenbakker, bloemist, fysiotherapeut, personal coach/trainer, computerhulp en hulp in de administratie.

Veel thuiswerkers kunnen of willen de stap niet maken naar een werkruimte buitenshuis. Zij hebben juist baat bij een werkruimte aan huis die bovendien zichtbaar en toegankelijk is vanaf

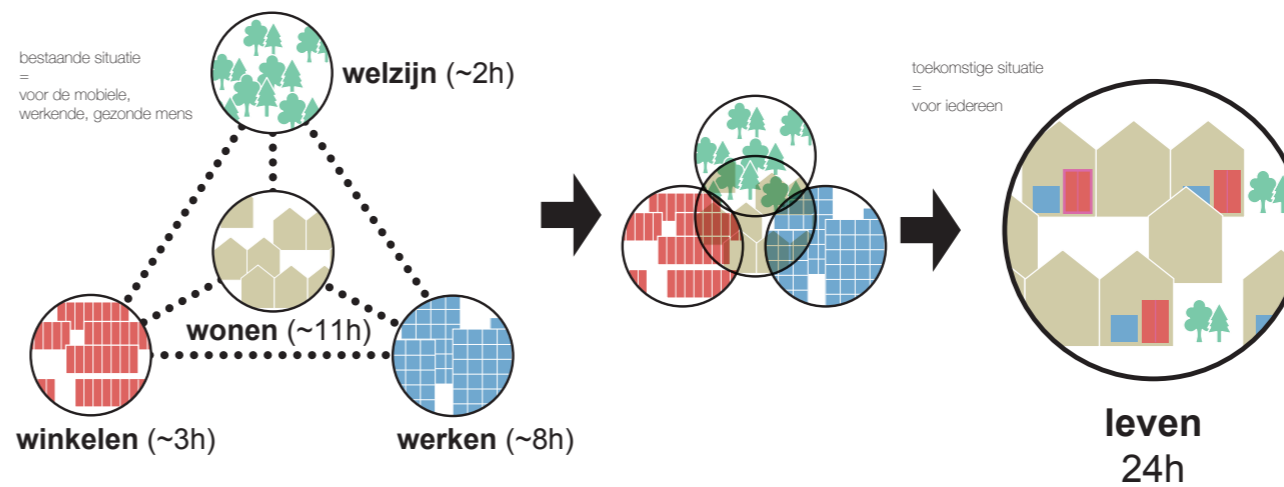

vooral bij 65+ is behoefte aan gezondheid niet gelijk aan behoefte aan zorg

“Door de activiteit zichtbaar te maken, worden wijken levendiger en groeit de basis voor sociale interactie. Dit maakt de wijk geschikter voor ‘langer thuiswonende ouderen’ en leuker voor alle andere wijkbewoners.”

“De opgave is het grootst in die (naoorlogse) wijken waar krimp, vergrijzing en een flexibilisering van de economie de druk op de leefbaarheid vergroten.”

“Een gezonde wijk is meer dan een woonplek. Het inspireert tot gezond gedrag en biedt ouderen de kans langer thuis te blijven wonen.”

“WoonWijk is een ruimtelijke oplossing die meer is dan een antwoord op een zorgvraag. Innovatie schuilt in een slimme integratie van wonen en werken die ten goede komt aan de leefbaarheid van de wijk.”

de straat. Zo’n algemene werkruimte voor ZFP-ers en andere thuiswerkers (of doorgesloten hobbyisten) is vaak niet mee-ontworpen in of bij de woning. Werkruimte gaat daardoor ten koste van andere functies: men komt terecht op de spreekwoordelijke zolder. Daarmee blijft de activiteit verborgen en ‘tweederangs’.

Veel (naoorlogse) woonwijken bieden nauwelijks ruimte aan voorzieningen, winkels en professionele dienstverlening. Ze zitten verstopt of zijn ‘wegbestemd’ richting bedrijventerreinen, kantorenparken en winkelcentra. Dit is niet goed voor de sociale interactie, de sociale controle en de levendigheid: zaken die de wijk juist aantrekkelijk kunnen maken, zowel ruimtelijk als programmatisch.

Bij een gebrek aan goede wijkvoorzieningen worden ouderen noodgedwongen afhankelijker van formele (thuiszorg)arrangementen: ze worden geïnstitutionaliseerd voordat ze uiteindelijk toch in een tehuis terecht komen.

Thuiswerkers, ZFP-ers en ‘professionele hobbyisten’ zitten verstopt in hun huizen. De beschikbare ruimte beperkt vaak verdere ontplooiing terwijl een stap naar een werkruimte buitenshuis niet haalbaar of wenselijk is. Doordat de activiteit verstopt is, draagt het niet bij aan de kwaliteit en levendigheid van de wijk.

Monofunctionele wijken lijden vaak aan beperkte sociale controle, gebrekkige interactie en achterstallig beheer. Dit zorgt voor een negatieve spiraal.

Van zorg naar gezondheid

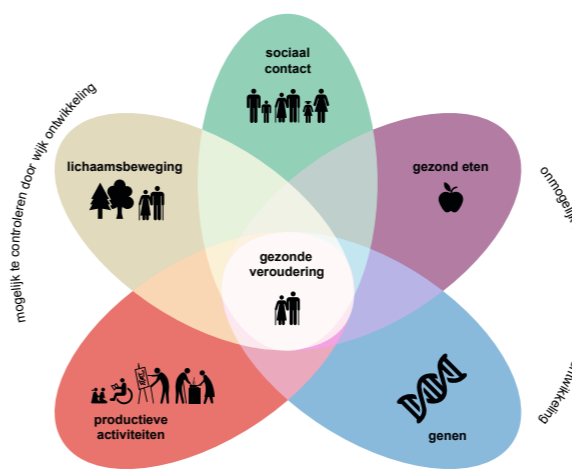
Willen we onze zorg echt innoveren, dan zullen we de focus moeten verleggen van zorg naar gezondheid. Preventie is dan het sleutelwoord, ofwel: het voorkomen dat mensen – jong en oud – een beroep hoeven doen op (publieke) zorg, doordat zij zelf hun ondersteuning organiseren of het simpelweg niet nodig hebben.

Het is een gegeven dat de kwaliteit van onze leefomgeving een bijdrage kan leveren aan onze gezondheid. Binnen dit kader creëert WoonWijk letterlijk ruimte voor zelfontplooiing, ontmoeting en diversiteit. Dat doen we door een volwaardige algemene werkruimte toe te voegen aan de woning als alternatief voor de spreekwoordelijke garage en zolderkamer.

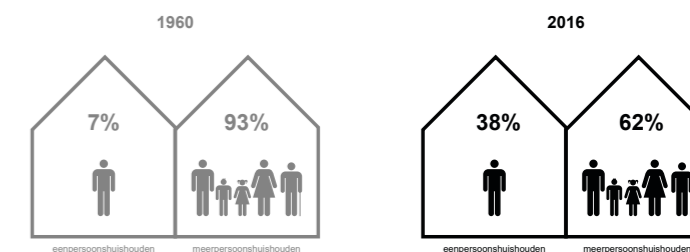
Aansluiting op de publieke ruimte

De werkruimte is duidelijk zichtbaar vanaf de straat en beschikt over een eigen voordeur. Daarmee maken we de nu vaak verborgen (informele) bedrijvigheid van (deeltijd) ZFP-ers, thuiswerkers en ‘professionele hobbyisten’ zichtbaar en ontsluiten we het voor een bredere groep wijkbewoners: van fysiotherapeut tot klusjesman, van belastingadviseur tot hondenuitlaatservice en van pedicure tot fietsenmaker. Als vanzelfsprekend gaat het vooral om diensten die waarde hebben voor de wijk en weinig tot geen hinder of overlast opleveren: ze zijn een verrijking.

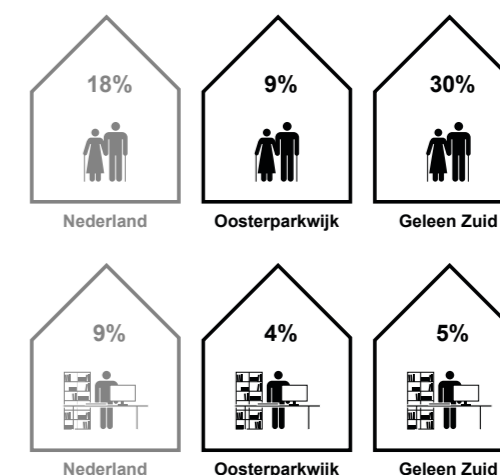
Hoewel toepasbaar op iedere monofunctionele woonwijk biedt de werkruimte aan huis zeker in vergrijzende wijken veel kansen, zowel actief als passief. Het daagt ouderen en andere bewoners uit om actief te blijven. Dit is een

Actoren die invloed hebben op gezonde veroudering
Bron: radio.krcb.org

Aantal personen per huishouden in 1960 en 2016 vergeleken
Bron: statline.cbs.nl, cbsinwbuurt.nl

Percentage 65+ers en ZFP-ers van de wijken vergeleken met Nederland
Bron: www.volkstelling.nl, statline.cbs.nl

belangrijke gezondheidsindicator en draagt bij aan een lager beroep op sociale voorzieningen). Andersom zorgt het voor een verrijking van het voorzieningenniveau in de directe omgeving. Dit is vooral van belang voor de groeiende groep ouderen die langer thuis wil wonen en daarbij behoefte heeft aan voorzieningen in de directe omgeving.

WoonWijk richt zich vooral op wijken die op ruimtelijk vlak in beweging zijn als gevolg van herstructurering en sloop/nieuwbouw. Door gelijk op te lopen met dergelijke operaties blijven extra kosten en investeringen achterwege. Daarbij zetten we WoonWijk vooral in als een verbeteringsmaatregel voor woning en woonomgeving: fiscaal aantrekkelijk en duurzaam in gebruik.